

STANISLAVA RYBIČKOVÁ – FRANTIŠEK HÝBL DESET LET BOJE O PAMÁTNÍK ADOLFA KAŠPARA V LOŠTICÍCH

Loštice, Okruh přátel Památníku Adolfa Kašpara v Lošticích a rodina Horníkova ve spolupráci s nakladatelstvím Martin Strouhal, 2014, 85 s., obr. příl. v textu.
ISBN 978-80-905367-1-5

Náhoda, jak víme, je věc nevyzpytatelná, lidským rozumem neuchopitelná, ale někdy až překvapivě logická. Několik dní poté, co jsem dopsal pro časopis *Hudební rozhledy* recenzi na zajímavou knihu Jana Kapusty¹, dostala se mi do rukou útlá knížka Stanislavy Rybičkové a Františka Hýbla s příznačným názvem *Deset let boje o památník Adolfa Kašpara v Lošticích*, která mne zaujala nejen z ryze „osobních“ důvodů (pocházím ze stejného kraje jako A. Kašpar) ale také proto, že obě zdánlivě rozdílné publikace mají v sobě cosi společného v podobě širšího historického, politického a kulturního makro-pohledu a užšího regionálního mikro-pohledu.

To, co obě zdánlivě nesouměřitelné knihy spojuje, je snaha řady kulturních pracovníků, občanů a některých „normálních“ politiků, dosáhnout zdánlivě cíle, jenž se ovšem jeví v dusivém normalizačním období jako nereálný. V prvním případě se jedná o převoz ostatků proslulého českého skladatele Bohuslava Martinů z dalekého Švýcarska do rodné Poličky, v případě druhém jde o boj o zachování památníku významného českého malíře a ilustrátora Adolfa Kašpara v severomoravských Lošticích. Na obě tyto významné skutečnosti se snad nejlépe vztahují slova, jež jsem si „vypůjčil“ z publikace o „cause Martinů“: „... (knih) je monumentálním svědectvím o malosti tehdejších českých poměrů a velmi cenným dokladem toho, jak fungovala komunistická kulturní politika i propaganda, jakým způsobem ji bylo možno formovat a deformovat ve prospěch věci natolik významné, jako bylo navrácení ostatků slavného exulanta do jeho rodné země“.²

Malíře Adolfa Kašpara nejlépe charakterizují slova jiného významného českého umělce Mikoláše Alše, který se v roce 1912 vyjádřil o A. Kašparovi stručně a výstižně: „Kašpar je kumštýř, toho nám dal Bůh“.³ Odhlédneme-li od estetického pohledu na Kašparovu tvorbu, je třeba ocenit především malířův pečlivý přístup k ilustrační kresbě, jenž spočíval v důkladném „pochopení“ ilustrované tematiky. A. Kašpara proslavily především ilustrace prací českých literárních „klasiků“: Boženy Němcové, Aloise Jiráska a Karla Václava Raise. Rodák z moravského Bludova se sice usadil v Praze, ale přes dvacet let pobýval značnou část roku v moravském městečku Lošticích, kde také vznikla řada jeho kreseb a ilustrací. V domě byl po Mistrově smrti zřízen památník, který byl „provozován“ osmnáct let. Poté byl zrušen a po nezměrném úsilí řady lidí opět obnoven. Novinářka Stanislava Rybičková sestavila na základě archivních materiálů a svědectví pamětníků skutečný příběh boje o záchranu památky, který nebyl vůbec jednoduchý. Vyhrát se ho nakonec podařilo díky malířově dceři

1 KAPUSTA, J. *Neuvěřitelná kauza Martinů. Pravdivá zpráva o tom, jak se stalo, že 17. srpna 1979 byly ostatky hudebního skladatele Bohuslava Martinů přivezeny z dalekého Švýcarska do Poličky, Řevnice 2014.*

2 *Ibid.*, s. 11.

3 RŮŽIČKA, J. *Adolf Kašpar, český grafik a ilustrátor, Železnorudský zpravodaj 6, 2009, s. 14.*

Jitce Horníkové, novinářce Dagmar Štětinové a díky úsilí několika loštických občanů, kteří se nebáli postavit proti všemocnému komunistickému režimu.

Svébytnou linií publikace představuje studie historika Františka Hýbla zabývající se životem a dílem A. Kašpara a jeho vztahem k Lošticům. Knížka obsahuje řadu dobových dokumentů a fotografií, z nichž některé jsou zcela unikátní a jsou publikovány poprvé. Textovou část knihy uzavírá krátká vzpomínka malířova vnuka fotografa Pavla Horníka, jehož talent nezapře geny slavného dědečka.

Závěrem je vhodné zdůraznit, že tato rozsahem nevelká publikace si zaslouží, aby se s ní seznámil co největší počet čtenářů, nejen z řad odborné, ale i laické veřejnosti. Kromě cenných poznatků, které přináší, má svůj smysl v tom, že „nastavuje nemilosrdné zrcadlo“ době, o které pojednává.

Oldřich Kašpar